

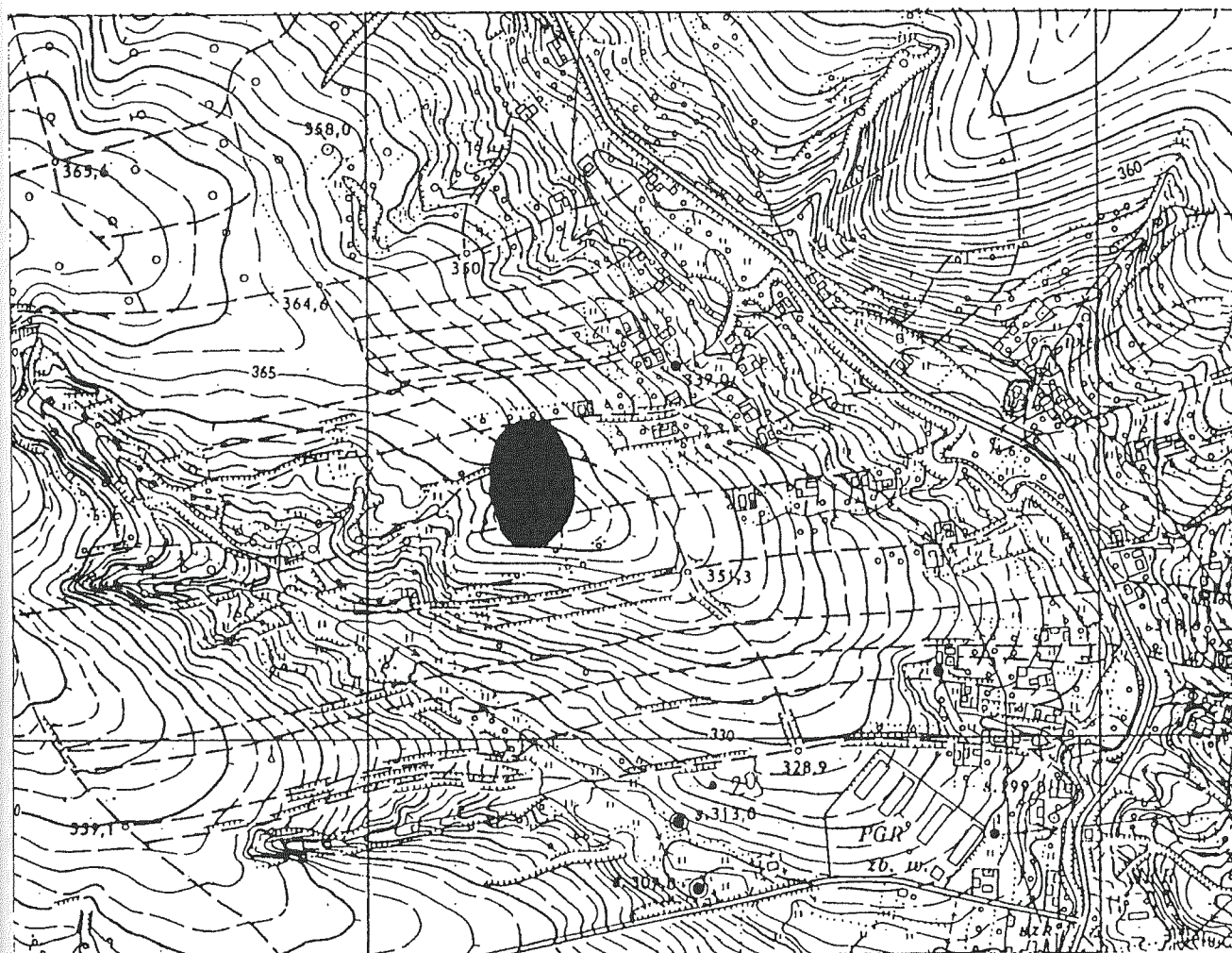
Renata Zych

Stanowisko KPL w Tarnawce 9, gm. Markowa, woj. podkarpackie

Stanowisko 9 w Tarnawce zostało odkryte w trakcie badań AZP w 1990 roku przez S. Czopka i S. Kadrowa. Znaleziono wówczas wyłącznie materiał kultury pucharów lejkowatych.

Teren stanowiska znajduje się w północnej części Pogórza Dynowskiego, które rozciąga się pomiędzy dolinami Wisłoka i Sanu. Od północy sąsiaduje z Podgórzem Rzeszowskim,

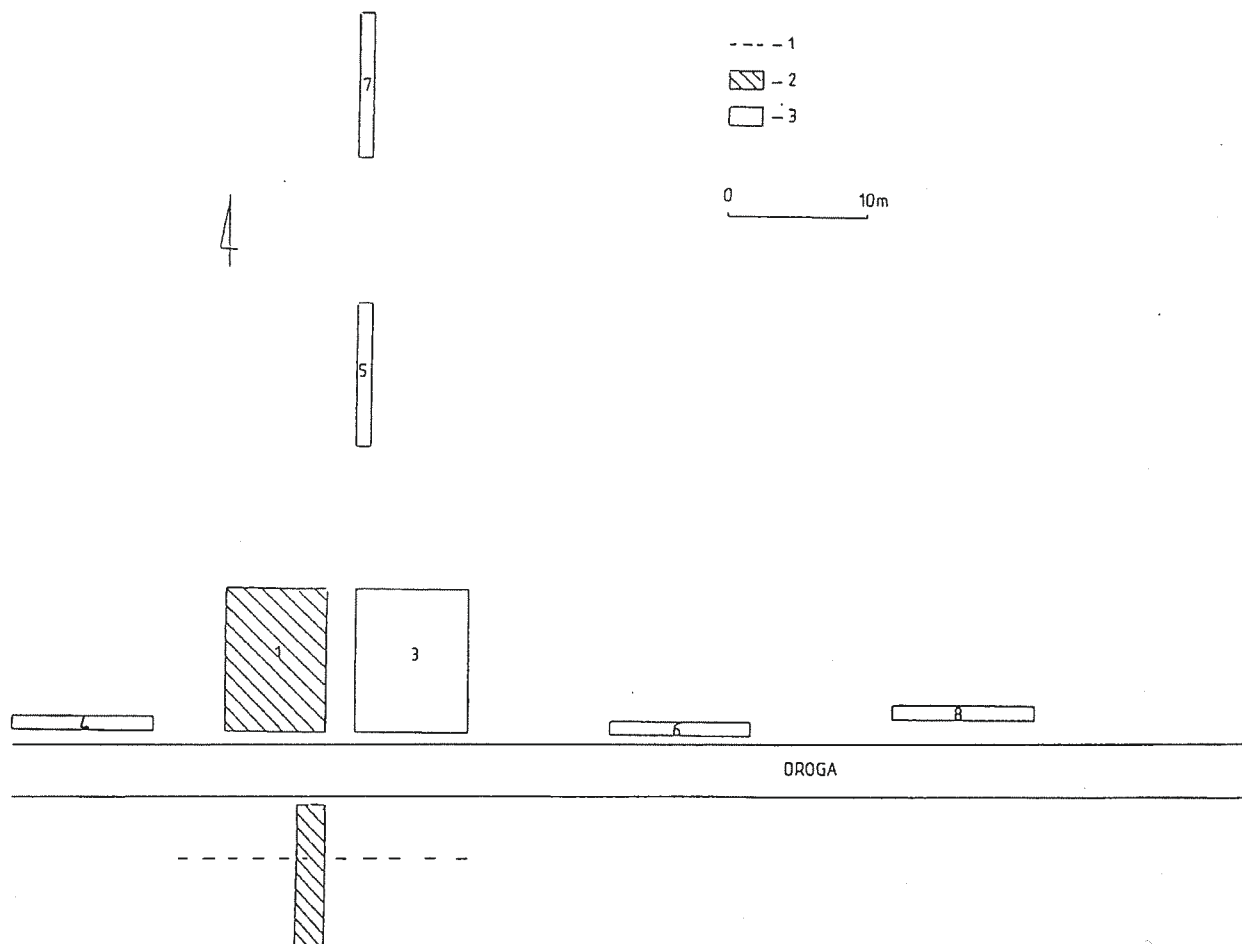
od południa z Kotliną Jasielsko-Krośnieńską, śródkarpackim Pogórzem Bukowskim i doliną Sanu. W części północnej jest to wyrównana powierzchnia wyżynna osiągająca wysokości 350–450 m. W części południowo-zachodniej, na granicy z Kotliną Jasielsko-Krośnieńską występują wyraźne wzniesienia, zbudowane z odpornych piaskowców

Ryc. 1. Tarnawka, stan. 9. Położenie stanowiska

Abb. 1. Tarnawka, Fundstelle 9. Lage der Fundstelle

Рис. 1. Тарнавка, пам. 9. Местонахождение памятника

Ryc. 2. Tarnawka, stan. 9. Rozmieszczenie wykopów na stanowisku; 1) granica warstwy kulturowej; 2) wykopy z roku 2002; 3) wykopy z roku 2003
 Abb. 2. Tarnawka, Fundstelle 9. Verteilung der Grabungsschnitte auf dem Fundplatz. 1) – Grenze der Kulturschicht; 2) – Grabungsschnitte vom Jahr 2002; 3) – Grabungsschnitte vom Jahr 2003
 Рис. 2. Тарнавка, пам. 9. Расположение раскопов на памятнике. 1) – граница культурного слоя; 2) – раскопы 2002 года; 3) – раскопы 2003 года

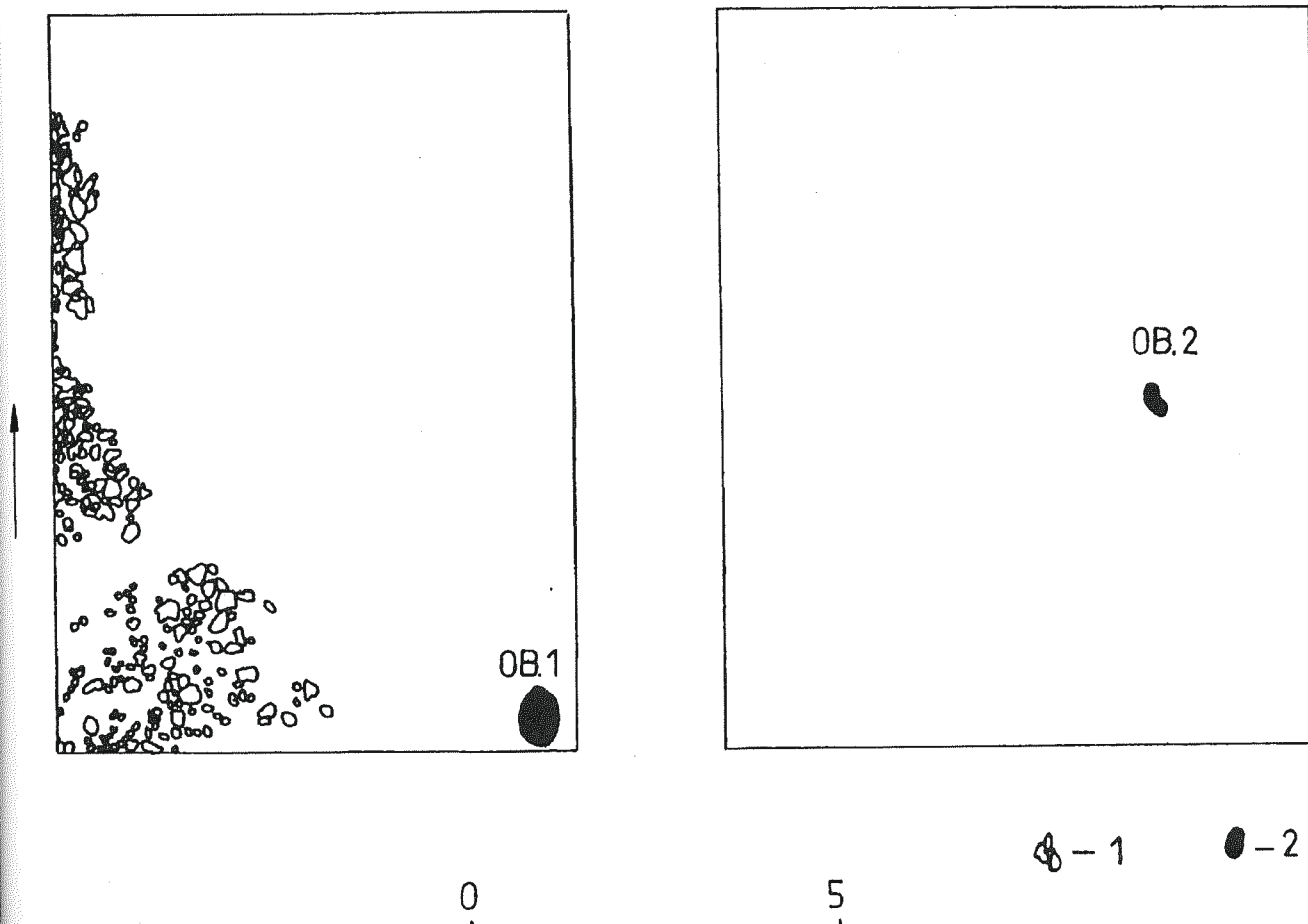
ciężkowickich (J. Kondracki 2000, s. 340). Szerokie garby wycięte we fliszu nawiązują do poziomów przydolinowego i pogórskiego. Ich najwyższe partie tworzą asymetryczny wododział między krótkimi dopływami pogórskiej części biegu Sanu, a dłuższymi dopływami niższego Sanu i Wisłoka (S. Skiba 1995, s. 121).

Stanowisko położone jest w wyższej partii cypla, u podnóża którego od strony południowej płynie bezimienny ciek, a od strony wschodniej – niewielka rzeczka Tarnawka. Obszar ten pokrywają gleby pyłowe. Zasięg stanowiska podczas badań powierzchniowych został określony na ok. 2 ha (ryc. 1). Przeprowadzone w latach 2002 i 2003 badania wykopaliskowe miały charakter rozpoznawczy a celem ich było określenie wartości i stanu zachowania stanowiska.

Wykopy wytyczono według stron świata. Założono 8 wykopów: 1 i 3 w części środkowej stanowiska, objęły obszar 1, 5 ara. Pozostałe, o charakterze sondażowym, zostały wytyczone w celu uchwycenie granicy warstwy kulturowej ze wszystkich stron świata (ryc. 2). We wszystkich wykopach poniżej warstwy ornej wystąpiła jasnobrunatna warstwa kulturowa o miąższości do 25 cm w południowej części wykopów 1 i 3. W wykopie 2 zajmowała tylko niewielką jego część od strony

południowej, a jej miąższość dochodziła zaledwie do kilku centymetrów. W pozostałych wykopach sondażowych nie udało się uchwycić granicy warstwy kulturowej. Zajmowała ona całą ich powierzchnię, lecz jej miąższość wynosiła tu jedynie kilka centymetrów. W wykopie 1, w jego SE części znaleziono ślady po ognisku. W SW narożniku tego wykopu wystąpił kamienny bruk. Najprawdopodobniej jest to jednak naturalny układ kamieni. Podobne ślady ogniska, jednak bardziej niktne, zarejestrowano również w wykopie 3, w jego środkowo-wschodniej części (ryc. 3).

Na stanowisku znaleziono 1616 fragmentów ceramiki KPL oraz 6 z epoki brązu. W warstwie ornej znajdowało się 249, w warstwie kulturowej 1366 i 1 w obiekcie nr 1. Oprócz ceramiki znaleziono również wyroby krzemienne w ilości 109, z czego 43 w warstwie ornej i 66 w warstwie kulturowej. Materiał zabytkowy z warstwy kulturowej najliczniej wystąpił w części S stanowiska, w wykopach: 1, 3, 4, 6. W kierunku części N i E stanowiska, gdzie miąższość warstwy kulturowej jest najmniejsza, ilość artefaktów maleje (ryc. 4). Rozmieszczenie całości materiału ruchomego w wykopach przedstawia tabela 1. W analizie ceramiki nie wzięto pod uwagę fragmentów z epoki brązu.

Ryc. 3. Tarnawka, stan. 9. Lokalizacja obiektów w wykopach. 1) naturalny bruk kamienny; 2) ślady ognisk

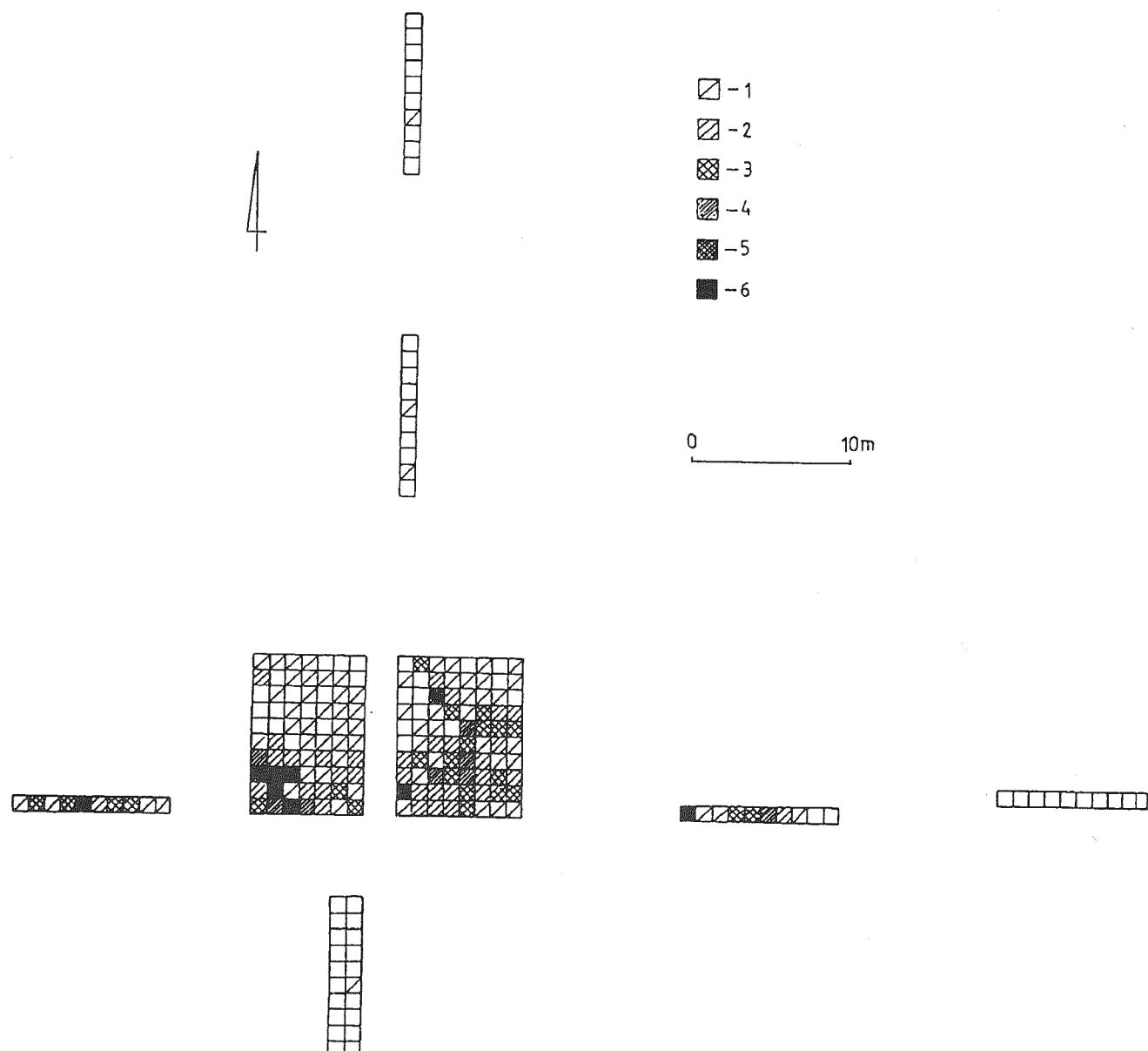
Abb. 3. Tarnawka, Fundstelle 9. Lokalisierung der Objekte in den Grabungsschnitten. 1) – natürliche Steinpflaster; 2) – Lagerfeuerspuren

Рис. 3. Тарнавка, пам. 9. Местонахождение объектов в раскопах. 1) – естественная каменная вымостка; 2) – следы кострищ

Tabela 1

Rozmieszczenie całości materiału zabytkowego w wykopach

Nr wy- kopu	warstwa/ /obiekt	Ilość zabytków										
		Cera- mika	Krzemienie									
			narzu- towy	birczań- ski	wschod- ni	czekola- dowy	jurajski	świecie- chowski	prze- palony	nieokre- ślony	rogowiec czek.	suma
1	orna	139	-	-	15	2	-	-	2	2	1	161
	kult.	694	-	-	27	-	1	-	2	-	3	727
	ob. 1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
2	orna	95	-	-	8	-	-	1	-	-	1	105
	kult.	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
3	orna	7	-	-	5	-	-	-	-	-	-	12
	kult.	487	2	1	17	1	-	1	3	2	-	514
4	orna	2	-	-	-	1	-	-	-	-	1	4
	kult.	91	-	-	1	-	-	-	-	-	-	92
5	orna	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	kult.	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2
6	orna	5	-	-	3	-	-	-	1	-	-	9
	kult.	83	2	-	2	-	-	-	-	-	-	87
7	orna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	kult.	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Suma		1616	4	1	78	4	1	2	9	4	6	1725

Ryc. 4. Rozmieszczenie materiału zabytkowego w wykopach. Liczba zabytków: 1) 1-5, 2) 6-10, 3) 11-15, 4) 16-20, 5) 21-25, 6) powyżej 26

Abb. 4. Verteilung der Funde in den Grabungsschnitten. Zahl der Funde: 1) 1-5, 2) 6-10, 3) 11-15, 4) 16-20, 5) 21-25, 6) über 26

Рис. 4. Тарнавка, пам. 9. Расположение вещевого материала в раскопах. Количество находок: 1) 1-5, 2) 6-10, 3) 11-15, 4) 16-20, 5) 21-25, 6) более 26

OPIS MATERIAŁU

WYKOP I

Obiekt 1

Inwentarz:

1) 1 fragment dna (tabl. III: 2), powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, niewielka ilość domieszki tłuczni ceramicznego i kamiennego.

Warstwa orna

Inwentarz:

1) zarejestrowano 139 fragmentów ceramiki KPL, w tym: 1 fragment nieornamentowanego wylewu, powierzchnia zewnętrzna mączysta,

barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, niewielka ilość domieszki tłuczni kamiennego; 1 fragment ucha (tabl. II: 20), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, niewielka ilość domieszki organicznej; 1 fragment ucha (tabl. III: 12), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, niewielka ilość domieszki tłuczni kamiennego; 1 fragment ucha (tabl. III: 13), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłuczni ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. III: 15), powierzchnia mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna, barwy

jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. III: 16), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej; 1 fragment wylewu (tabl. III: 9), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. III: 14), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. III: 8), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. III: 4) ornamentowany słupkiem odcisniętym stempelkiem w strefie przykrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i w niewielkiej ilości organiczna; pozostałe – to fragmenty niecharakterystyczne, powierzchnia zewnętrzna mączysta, rzadko szorstka, barwy najczęściej jasnobrunatnej, niekiedy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, rzadko szorstka, barwy jasnobrunatnej lub brunatnej, schudzana domieszką najczęściej tłucznia ceramicznego, niekiedy tłucznia kamiennego i niewielką ilością domieszki organicznej.

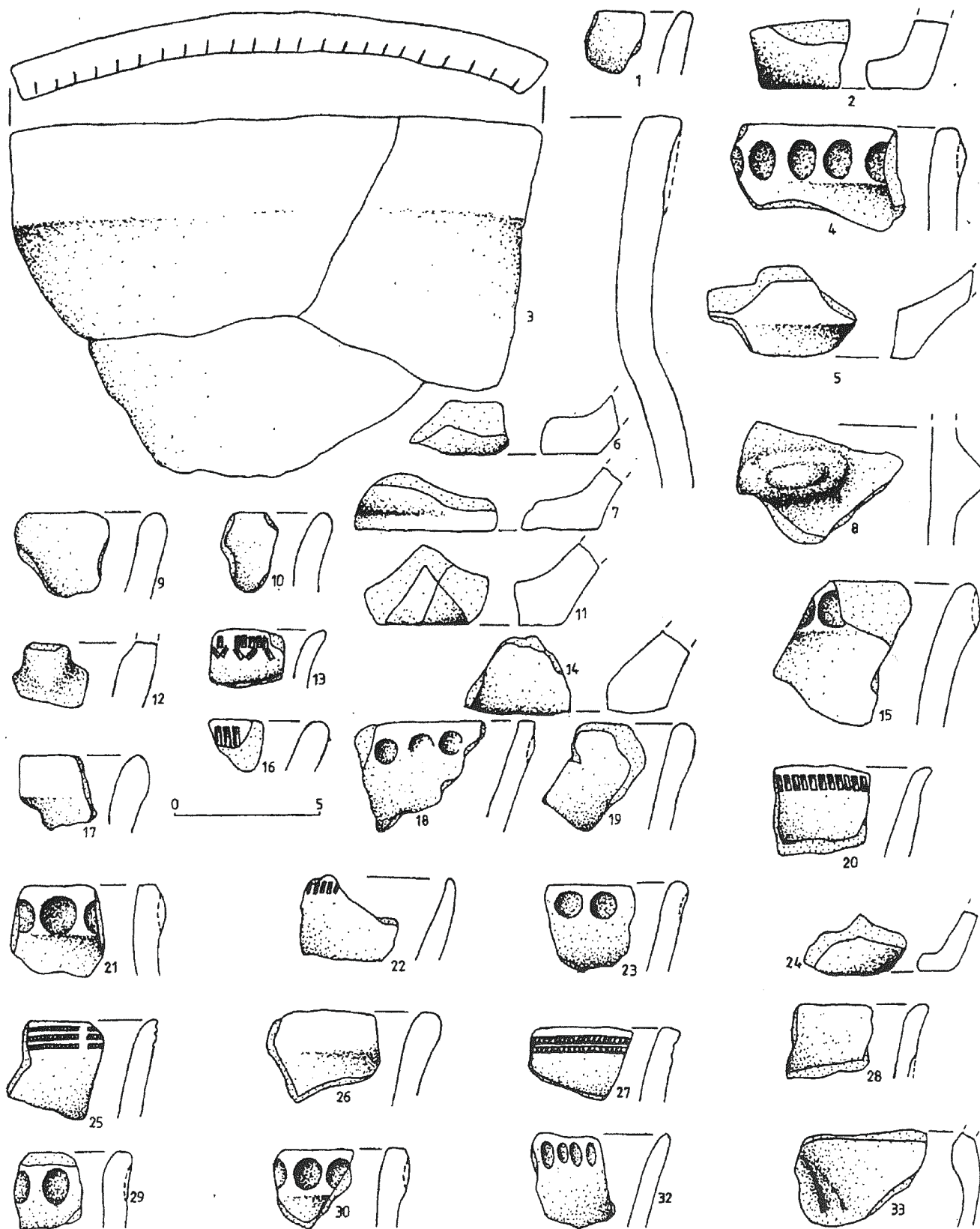
2) 22 wyroby krzemienne, w tym 1 wiórowiec z krzemienia wołyńskiego (tabl. VIII: 14); 1 wiór z dwoma krawędziami retuszowanymi, na jednej również od strony spodniej, z krzemienia czekoladowego; 18 odłupków – 13 z krzemienia wołyńskiego, 2 z krzemienia nieokreślonego, 1 z czekoladowego, 1 z rogowca czekoladowego oraz 1 – krzemień przepalony; 2 okruchy – krzemień wołyński i przepalony.

Warstwa kulturowa

Inwentarz:

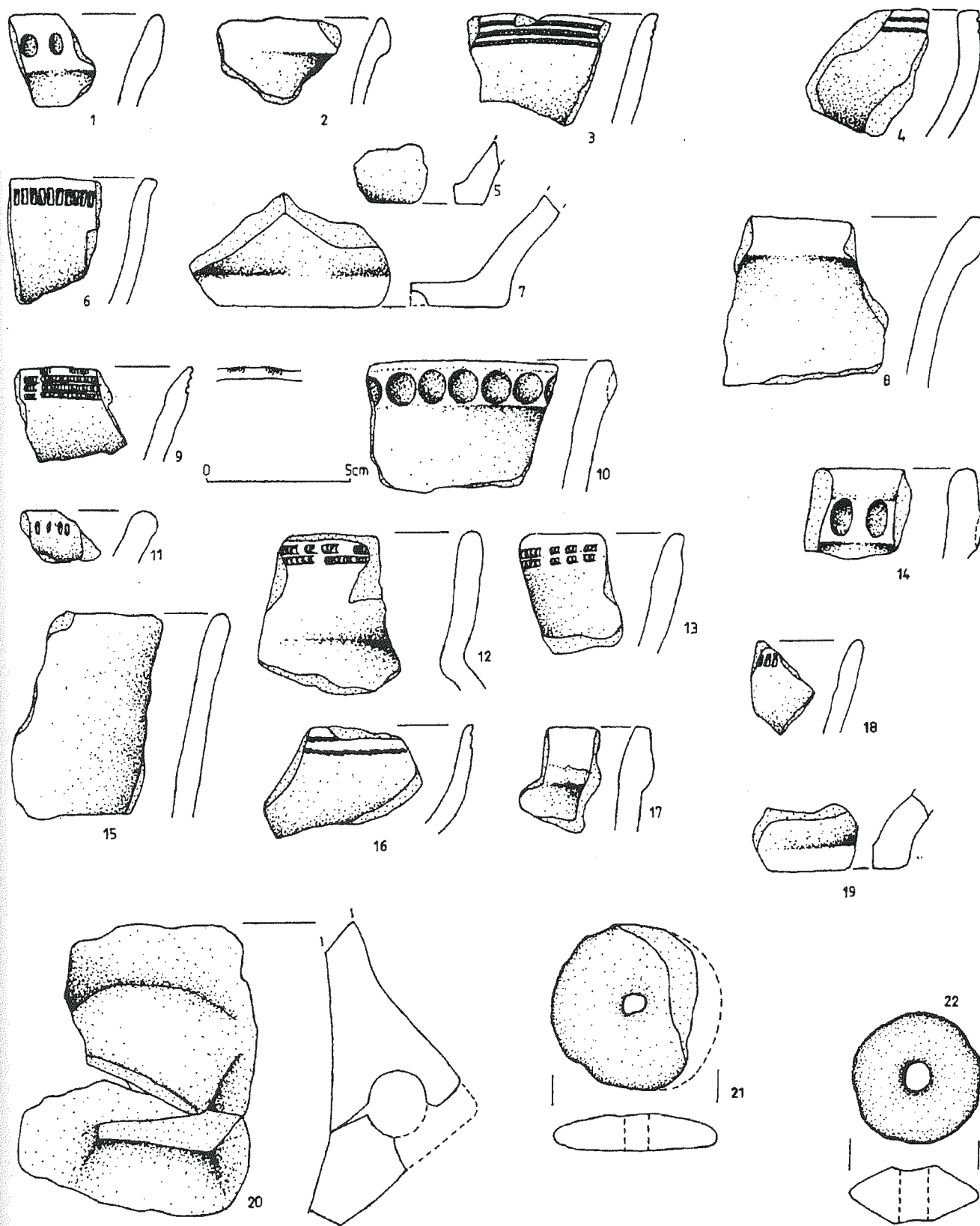
1) 694 fragmenty KPL, w tym: 1 ucho (tabl. III: 1), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, schudzana niewielką ilością domieszki organicznej oraz tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. III: 3), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, niewielka ilość domieszki organicznej; 1 fragment wylewu (tabl. III: 6) ornamentowanego dwoma poziomymi liniami wykonanymi ścięciem bruzdowym w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy szarej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy szarej, domieszka tłucznia ceramicznego, kamiennego i niewielkiej ilości miki; 1 fragment brzuśca (tabl. III: 7) ornamentowany trzema poziomymi liniami sznura dwudzielnego, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. III: 11), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 18) ornamentowany słupkiem odcisniętym stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej; powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 1), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. I: 24), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 19), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wyle-

wu (tabl. I: 9), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 10), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna; 1 fragment dna (tabl. I: 11), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy szarej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment ucha (tabl. I: 12), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. I: 14), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 13) ornamentowany w strefie podkrawędnej zewnętrznej słupkami odcisniętymi stempelkiem oraz poniżej zygzakiem odcisniętym również stempelkiem, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. III: 10) ornamentowany odciskami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. II: 5), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy szarej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy szarej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. I: 7), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 17), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 23) ornamentowany odciskami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy ceglato-brunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna oraz tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 1) ornamentowany odciskami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 2) ornamentowany poziomą listwą plastyczną w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 3) ornamentowany trzema liniami poziomymi wykonanymi techniką bruzdową w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy

Tabl. I. Tarnawka, stan. 9. Wybór ceramiki
 Taf. I. Tarnawka, Fundst. 9. Keramikauswahl
 Табл. I. Тарнавка, пам. 9. Выборка керамики

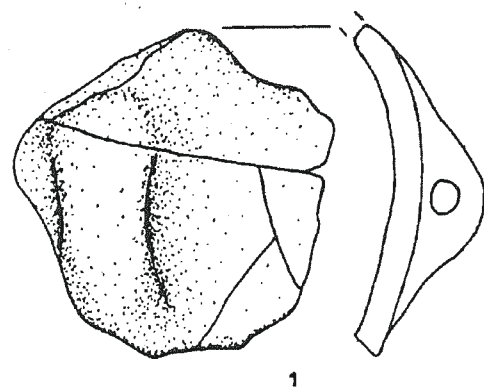
Tabl. I.
 Taf. II
 Табл.

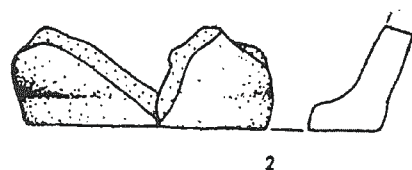
Tabl. II. Tarnawka, stan. 9. Wybór ceramiki
 Taf. II. Tarnawka, Fundst. 9. Keramikauswahl
 Табл. II. Тарнавка, пам. 9. Выборка керамики

jasnobrunatnej; 1 fragment wylewu (tabl. II: 6) ornamentowany słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka organiczna; 1 fragment dna (tabl. II: 7), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 9) ornamentowany trzema poziomymi liniami wykonanymi techniką bruzdową w strefie podkrawędnej zewnętrznej oraz nacięciami w strefie nakrawędnej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy czerwobrunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 11) ornamentowany słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka organiczna; 1 fragment wylewu (tabl. II: 10) ornamentowany odciskami palcowymi odcisniętymi w poziomej listwie plastycznej w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 15), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 12) ornamentowany dwoma poziomymi liniami przerywanymi wykonanymi techniką bruzdową w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i miki; 1 fragment wylewu (tabl. III: 5) ornamentowany poziomą listwą plastyczną w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 8) ornamentowany poziomą listwą plastyczną w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 16) ornamentowany dwoma poziomo odcisniętymi sznurami dwudzielnymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 13) ornamentowany dwoma poprzerywanymi poziomymi liniami wykonanymi techniką bruzdową w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy szarej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 14) ornamentowany poziomą listwą plastyczną z odcisniętymi w niej dołkami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna; 1 fragment wylewu (tabl. I: 15) ornamentowany poziomą listwą plastyczną z odcisniętymi w niej dołkami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 17) ornamentowany poziomą listwą plastyczną w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment brzośca (tabl. I: 8) ornamentowany guzkiem, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 20) ornamentowany słupkami odcisniętymi

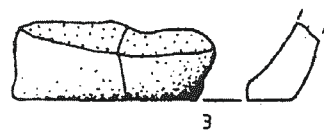
stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i miki; 1 fragment wylewu (tabl. I: 27) ornamentowany dwoma poziomymi liniami wykonanymi techniką bruzdową w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy szarej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy szarej, domieszka organiczna i miki; 1 fragment wylewu (tabl. I: 22) ornamentowany słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 32) ornamentowany owalnymi słupkami odcisniętymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment ucha, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna; 1 fragment wylewu (tabl. I: 21) ornamentowany poziomą listwą plastyczną z odcisniętymi w niej dołkami palcowymi w strefie przykrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy ceglastobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłuczeń ceramiczny i kamienny; 1 fragment wylewu (tabl. I: 26), powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; 1 fragment dna (tabl. I: 2), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 25) ornamentowany trzema poprzerywanymi liniami poziomymi wykonanymi techniką bruzdową w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna; 1 fragment dna (tabl. I: 6), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 30) ornamentowany poziomą listwą plastyczną z odcisniętymi w niej dołkami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy ceglastobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 4) ornamentowany poziomą listwą plastyczną z odcisniętymi w niej dołkami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 29) ornamentowany dołkami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 28), powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna oraz tłucznia kamiennego; 1 fragment wylewu, powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy ceglastobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna oraz tłucznia kamiennego; 1 fragment dna (tabl. I: 5), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy ceglastobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy ceglastobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment brzośca (tabl. I: 33) ornamentowany listwą plastyczną w kształcie łuku, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. II: 4) ornamentowany dwoma poziomymi liniami odcisniętego sznura dwudzielnego

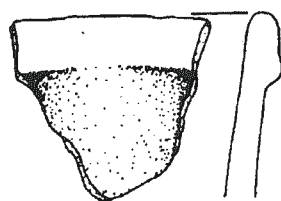
0 5cm

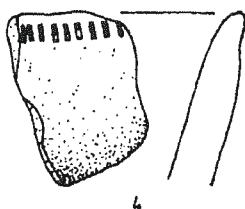
2

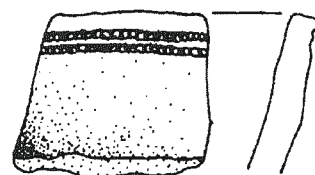
3

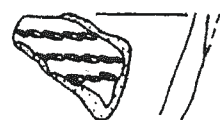
5

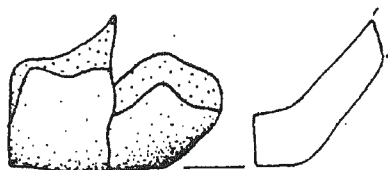
4

6

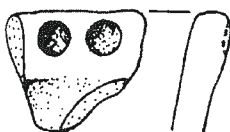
7

8

9

10

11

12

13

14

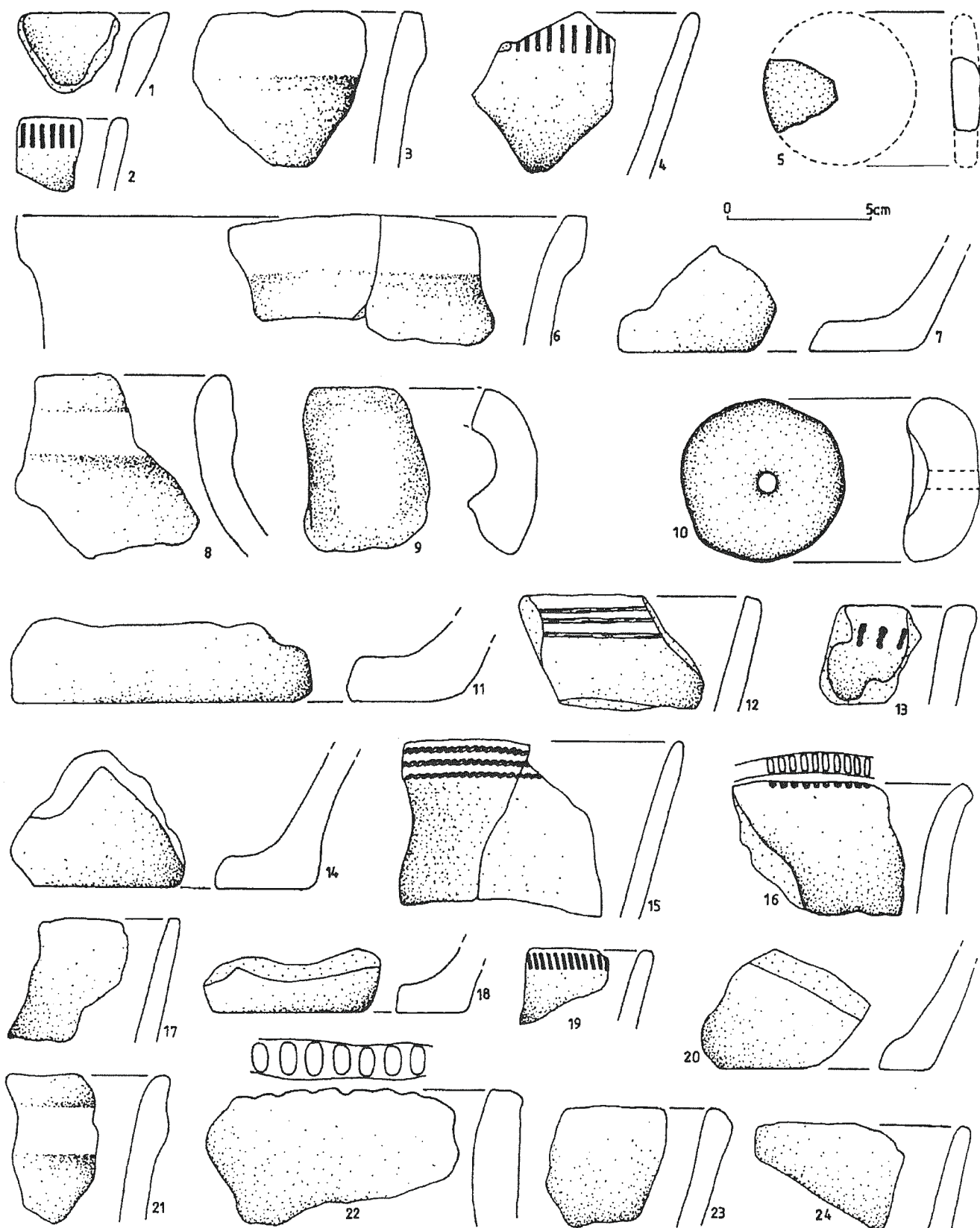

15

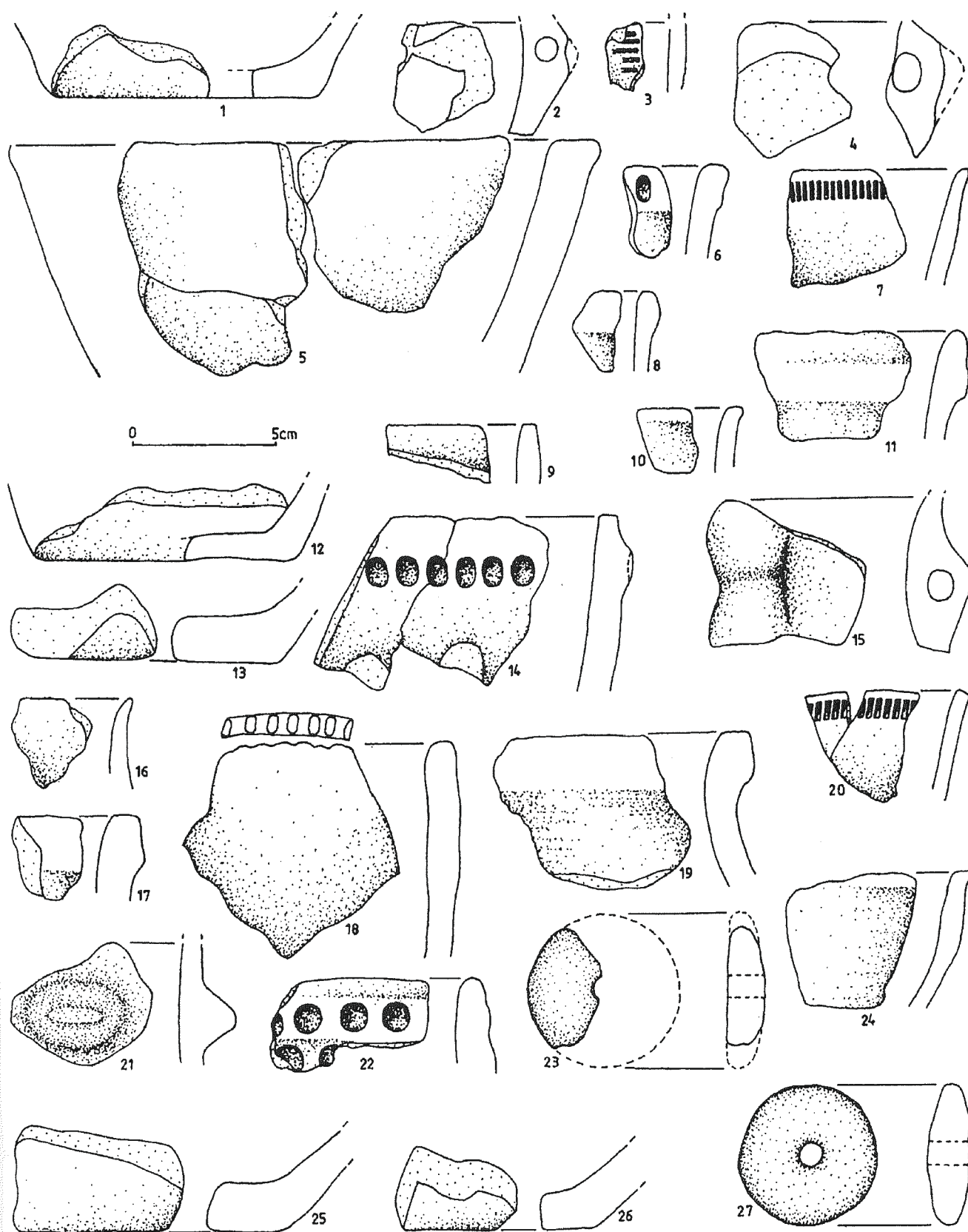

16

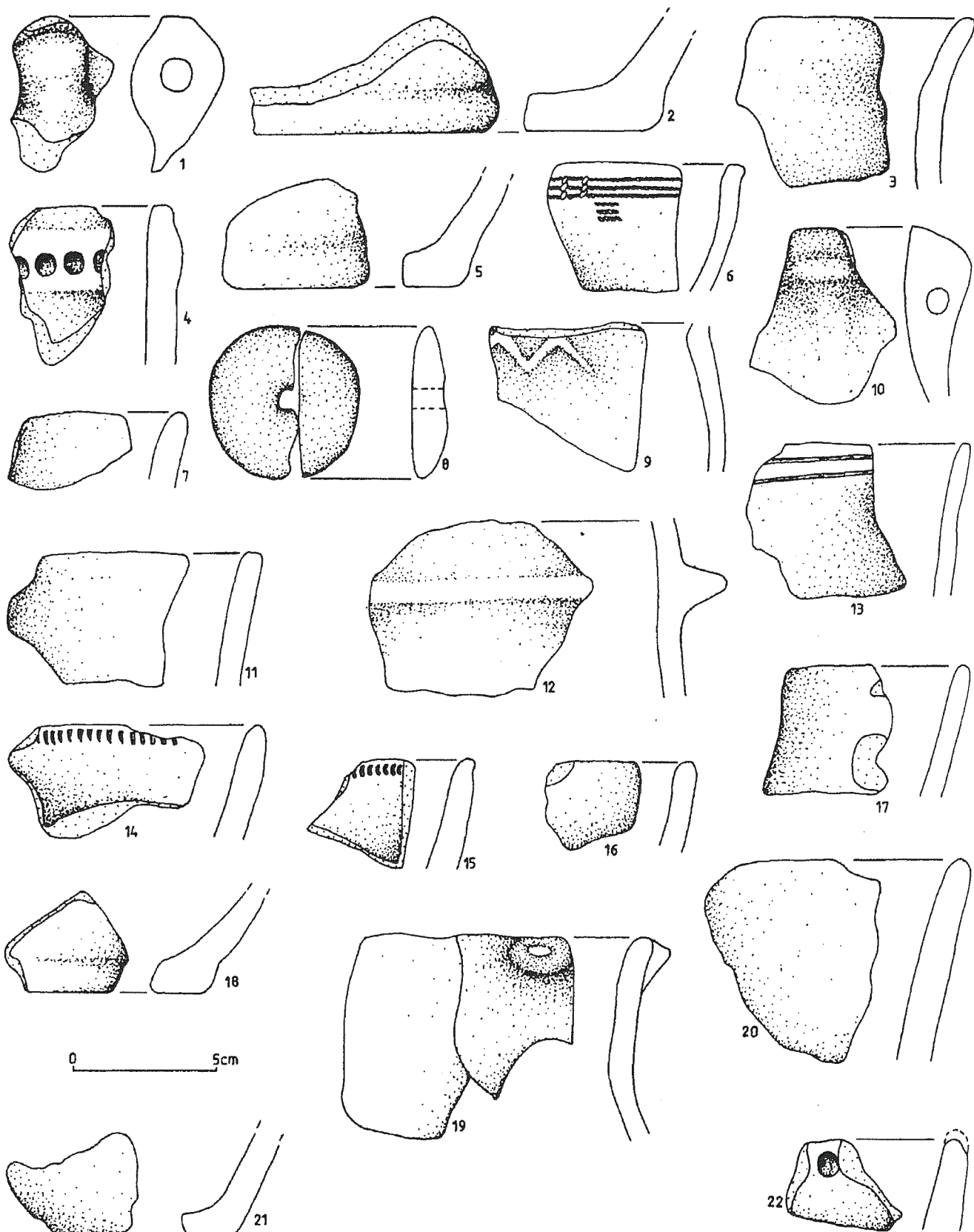
Tabl. III. Tarnawka, stan. 9. Wybór ceramiki
Taf. III. Tarnawka, Fundst. 9. Keramikauswahl
Табл. III. Тарнавка, пам. 9. Выборка керамики

Tabl. IV. Tarnawka, stan. 9. Wybór ceramiki
 Taf. IV. Tarnawka, Fundst. 9. Keramikauswahl
 Табл. IV. Тарнавка, пам. 9. Выборка керамики

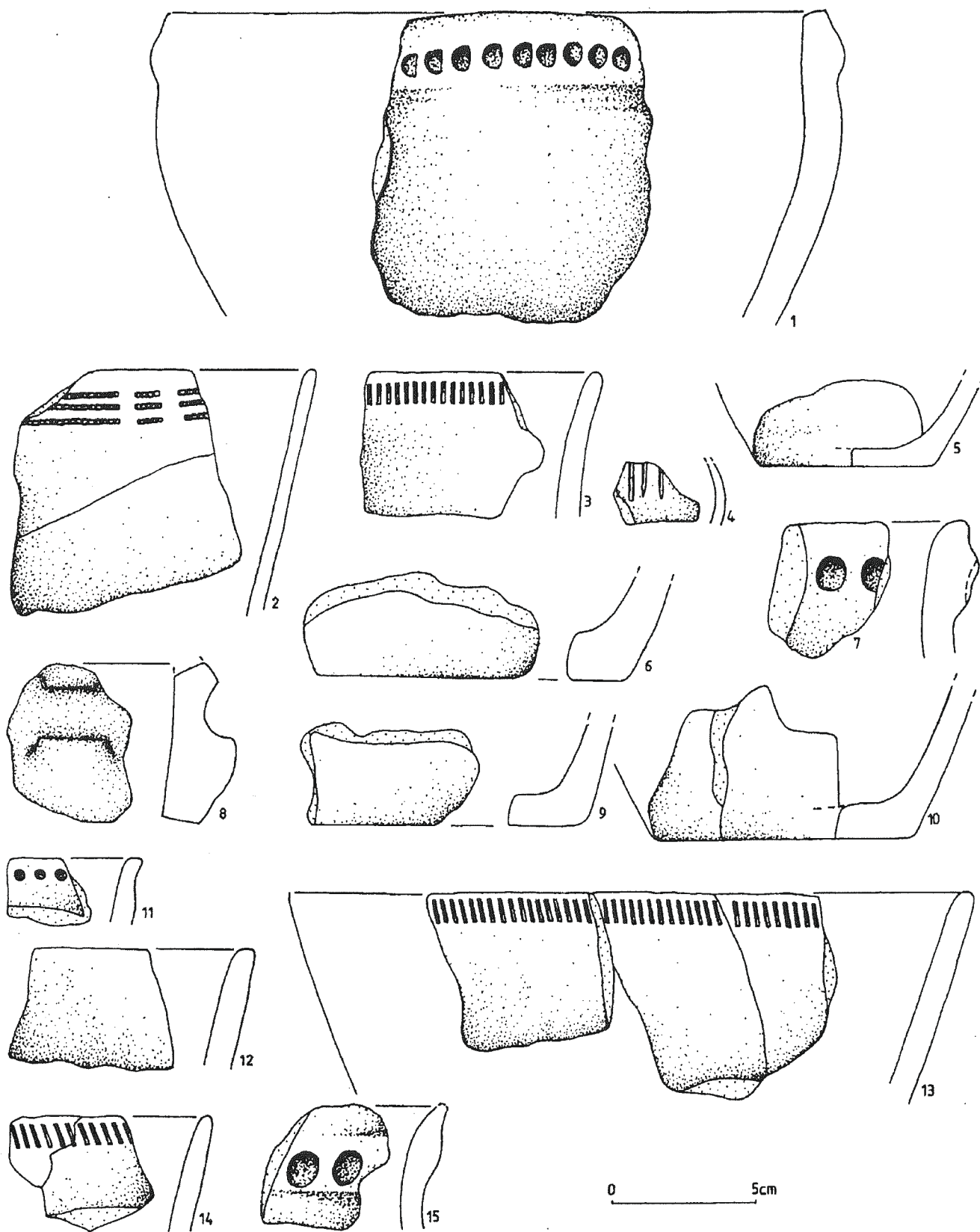

Tabl. V. Tarnawka, stan. 9. Wybór ceramiki
 Taf. V. Tarnawka, Fundst. 9. Keramikauswahl
 Табл. V. Тарнавка, пам. 9. Выборка керамики

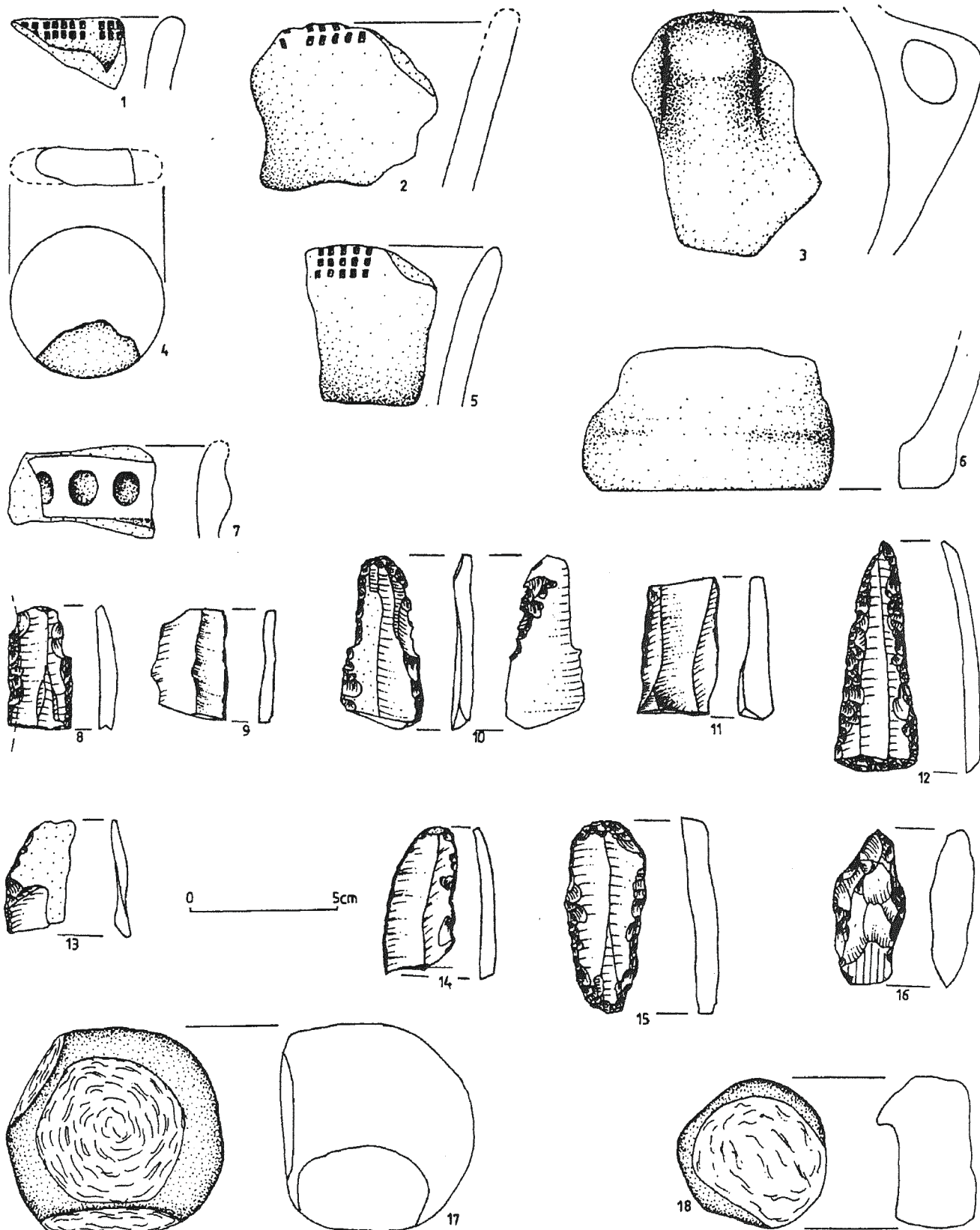

Tabl. VI. Tarnawka, stan. 9. Wybór ceramiki
 Taf. VI. Tarnawka, Fundst. 9. Keramikauswahl
 Табл. VI. Тарнавка, пам. 9. Выборка керамики

Tabl.
 Taf.
 Табл.

Tabl. VII. Tarnawka, stan. 9. Wybór ceramiki
 Taf. VII. Tarnawka, Fundst. 9. Keramikauswahl
 Табл. VII. Тарнавка, пам. 9. Выборка керамики

Tabl. VIII. Tarnawka, stan. 9. Wybór ceramiki, wyrobów krzemiennych i kamiennych
 Taf. VIII. Tarnawka, Fundst. 9. Keramikauswahl, Auswahl der Feuerstein – und Steinfunde
 Табл. VIII. Тарнавка, пам. 9. Выборка керамики, кремневых и каменных изделий

go w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna; pozostałe – to fragmenty niecharakterystyczne, powierzchnia zewnętrzna mączysta, rzadko szorstka, barwy najczęściej jasnobrunatnej, niekiedy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, rzadko szorstka, barwy jasnobrunatnej lub brunatnej, schudzana domieszką najczęściej tłucznia ceramicznego, niekiedy tłucznia kamiennego i niewielką ilością domieszki organicznej.

2) 2 fragmenty ceramiki z epoki brązu, w tym: 1 fragment wylewu, powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, liczna domieszka tłucznia ceramicznego.

3) 33 wyrobów krzemiennych, w tym: 1 dłutko (tabl. VIII: 16) z krzemienia wołyńskiego; 1 fragment wióra (tabl. VIII: 9) z retuszowanym bokiem, z krzemienia wołyńskiego; 1 fragment wiórowca z krzemienia wołyńskiego; 1 fragment wióra z retuszowanymi bokami (tabl. VIII: 11) z krzemienia wołyńskiego; 2 wiórki z retuszowanym bokiem z krzemienia wołyńskiego; 2 zatępce z krzemienia wołyńskiego; 12 odłupków z krzemienia wołyńskiego; 2 okruchy z krzemienia wołyńskiego; 1 okrucz z rogowca czekoladowego; 1 wiórek z krzemienia wołyńskiego; 1 łuska – krzemień przepalony; 1 łuska z krzemienia wołyńskiego; 1 wiórek z rogowca czekoladowego, 1 odłupek z rogowca czekoladowego, 1 odłupek przepalony; 2 okruchy z krzemienia wołyńskiego; 1 fragment wióra z krzemienia jurajskiego; 1 rdzeń wiórowy z krzemienia wołyńskiego.

WYKOP 2

Warstwa orna

Inwentarz:

1) 95 fragmentów ceramiki KPL, w tym: 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. I: 16) ornamentowany słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej naczynia, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia kamiennego; pozostałe – to fragmenty niecharakterystyczne, powierzchnia zewnętrzna mączysta, rzadko szorstka, barwy najczęściej jasnobrunatnej, niekiedy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, rzadko szorstka, barwy jasnobrunatnej lub brunatnej, schudzana domieszką najczęściej tłucznia ceramicznego, niekiedy tłucznia kamiennego i niewielką ilością domieszki organicznej.

2) 10 wyrobów krzemiennych, w tym: 7 odłupków z krzemienia wołyńskiego; 1 odłupek z krzemienia świeciechowskiego; 1 okrucz z rogowca czekoladowego; 1 wiór z retuszowanym bokiem z krzemienia wołyńskiego.

Warstwa kulturowa

Inwentarz:

1) 8 niecharakterystycznych fragmentów KPL, powierzchnia zewnętrzna mączysta, rzadko szorstka, barwy najczęściej jasnobrunatnej, niekiedy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, rzadko szorstka, barwy jasnobrunatnej lub brunatnej, schudzana domieszką najczęściej tłucznia ceramicznego, niekiedy tłucznia kamiennego i niewielką ilością domieszki organicznej.

WYKOP 3

Warstwa orna

Inwentarz:

1) 7 fragmentów ceramiki KPL, w tym: 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy brunatnej, niewielka ilość domieszki organicznej i tłucznia ceramicznego; pozostałe fragmenty niecharakterystyczne posiadają powierzchnię zewnętrzną mączystą, barwy jasnobrunatnej lub rzadziej brunatnej, powierzchnię wewnętrzną mączystą lub niekiedy szorstką, barwy jasnobrunatnej lub brunatnej, domieszkę tłucznia ceramicznego i niekiedy organiczną.

2) 5 wyrobów krzemiennych, w tym: 2 odłupki z krzemienia wołyńskiego, 1 fragment rdzenia z krzemienia wołyńskiego, 1 fragment wióra z jedną krawędzią retuszowaną (tabl. VIII: 13) z krzemienia wołyńskiego, 1 fragment wiórowca (tabl. VIII: 10) z krzemienia wołyńskiego.

Warstwa kulturowa

Inwentarz:

1) 487 fragmentów KPL, w tym: 1 fragment ucha, powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment ucha (tabl. V: 2), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment brzuśca (tabl. V: 3) ornamentowany pięcioma poziomymi liniami wykonanymi techniką bruzdową, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. V: 1), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. V: 6) ornamentowany poziomą listwą plastyczną z odcisniętymi w niej dółkami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. V: 8) ornamentowany poziomą listwą plastyczną w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 2 fragmenty wylewu (tabl. V: 5), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment ucha (tabl. V: 4), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. V: 7) ornamentowany słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. V: 12), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i piasku; 1 fragment wylewu (tabl. V: 9), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. V: 11) ornamentowany poziomą listwą plastyczną w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna zniszczona, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; 1 fragment wylewu (tabl. V: 10), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna

wierchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 3) ornamentowany poziomą listwą plastyczną w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 4) ornamentowany słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 8) ornamentowany poziomą listwą plastyczną w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu, powierzchnia zewnętrzna zniszczona, powierzchnia wewnętrzna zniszczona, domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; 1 fragment dna (tabl. IV: 7), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 2) ornamentowany słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 płaski prześlik (tabl. IV: 5), powierzchnia mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment ucha (tabl. IV: 9), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. IV: 11), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej; 1 fragment dna (tabl. VI: 5), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VI: 6) ornamentowany trzema poziomymi liniami odcisniętego sznura dwudzielnego przerwanych dwoma słupkami utworzonymi z odcisniętych punktów oraz poniżej fragmentami trzech linii poziomych odcisniętego sznura dwudzielnego w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatna, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. VI: 2), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VI: 4) ornamentowany poziomą listwą plastyczną z odcisniętymi w niej dółkami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment ucha (tabl. VI: 10), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VI: 3), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i miki; 1 płaski prześlik (tabl. VI:

8), powierzchnia mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VI: 7), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy szarej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment brzośca (tabl. VI: 9) ornamentowany listwą plastyczną w kształcie litery „M”, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy brunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VI: 13) ornamentowany dwoma poziomymi liniami rytymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna i tłuczna ceramicznego; 1 fragment brzośca (tabl. VI: 12) ornamentowany poziomą listwą plastyczną, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VI: 11), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VI: 17), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VI: 14) ornamentowany słupkami odcisniętymi stemplem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy brunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VI: 15) ornamentowany łukowatymi odciskami stempla w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy szarej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego i kamiennego; 1 fragment dna (tabl. VI: 18), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy brunatnej, domieszka organiczna; 1 fragment dna (tabl. VI: 21), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka piasku; 1 fragment wylewu (tabl. VI: 16), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VI: 20), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna i tłuczna ceramicznego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy brunatnej, domieszka organiczna i tłuczna ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VI: 19) ornamentowany plastycznym guzkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego i kamiennego; 1 fragment wylewu (tabl. VIII: 1) ornamentowany odciskami dwuzębego grzebyka w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VIII: 2) ornamentowany odciskami dwuzębego grzebyka w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VIII: 7) ornamentowany poziomą listwą plastyczną z odcisniętymi w niej dółkami

palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment ucha (tabl. VIII: 3), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy brunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego i kamiennego; 1 fragment dna (tabl. VIII: 6), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna, barwy brunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VIII: 5) ornamentowany odciskami trójzębnego grzebyka w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna zniszczona, powierzchnia wewnętrzna zniszczona, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment płaskiego prześlika (tabl. VIII: 4), powierzchnia mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; pozostałe – to fragmenty niecharakterystyczne, powierzchnia zewnętrzna mączysta, rzadko szorstka, barwy najczęściej jasnobrunatnej, niekiedy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, rzadko szorstka, barwy jasnobrunatnej lub brunatnej, schudzana domieszką najczęściej tłuczna ceramicznego, niekiedy tłuczna kamiennego i niewielką ilością domieszki organicznej.

2) 2 niecharakterystyczne fragmenty ceramiki z epoki brązu.

3) 27 wyrobów krzemiennych, w tym: 1 drapacz (tabl. VIII: 15) z retuszem dookolnym z krzemienia wołyńskiego; 1 drapacz na wiórku (tabl. VIII: 12) z krzemienia wołyńskiego; 1 fragment wiórka z retuszowanymi bokami z krzemienia wołyńskiego; 1 wiórowiec (tabl. VIII: 8) z wyświeceniami żniwnymi, z krzemienia wołyńskiego; 8 odłupków z krzemienia wołyńskiego, w tym 1 z siekiery; 1 wiórek z krzemienia wołyńskiego; 1 wiór z krzemienia nieokreślonego; 2 fragmenty wiórów – krzemień przepalony; 1 okruch z krzemienia czekoladowego; 1 okruch z krzemienia nieokreślonego; 1 odłupek – krzemień przepalony; 1 odłupek z siekiery, z krzemienia świeciechowskiego; 1 okruch z krzemienia birczńskiego; 2 okruchy z krzemienia wołyńskiego; 1 okruch z krzemienia czekoladowego; 1 okruch z krzemienia narzutowego; 1 łuska z krzemienia wołyńskiego; 1 wiórek z krzemienia narzutowego.

WYKOP 4

Warstwa orna

Inwentarz:

1) 3 fragmenty ceramiki KPL, w tym: 1 miseczkowaty prześlik (tabl. IV: 10), powierzchnia mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; pozostałe niecharakterystyczne fragmenty posiadają powierzchnię zewnętrzną mączystą, barwy jasnobrunatnej, powierzchnię wewnętrzną mączystą, barwy brunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego.

2) 2 wyroby krzemienne: 1 wiórek z krzemienia czekoladowego; 1 okruch z rogowca czekoladowego.

Warstwa kulturowa

Inwentarz:

1) 91 fragmentów ceramiki KPL, w tym: 1 fragment wylewu (tabl. IV: 13) ornamentowany słupkami utworzonymi z odcisniętych punktów w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 12) ornamentowany trzema poziomymi liniami rytymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna gładka, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłuczna ceramicznego;

1 fragment dna (tabl. IV: 14), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 15) ornamentowany trzema poziomymi liniami odcisniętego sznura dwudzielnego w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna gładka, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i miki; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 17), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. IV: 18), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 16) ornamentowany słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie nakrawędnej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 19) ornamentowanego słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej. Powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 21) ornamentowany poziomą listwą plastyczną w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. IV: 20), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; pozostałe fragmenty niecharakterystyczne posiadają powierzchnię zewnętrzną mączystą, barwy jasnobrunatnej lub rzadziej brunatnej, powierzchnię wewnętrzną mączystą lub niekiedy szorstką, barwy jasnobrunatnej lub brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i niekiedy organiczną.

2) 1 odlupek z krzemienia wołyńskiego.

3) 1 tłuk-rozcieracz (tabl. VIII: 17) prawdopodobnie z granitu.

WYKOP 5

Warstwa orna

Inwentarz:

1) 1 niecharakterystyczny fragment ceramiki KPL, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego.

Warstwa kulturowa

Inwentarz:

1) 1 niecharakterystyczny fragmenty ceramiki KPL, powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy szarej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego.

2) 1 odlupek – krzemień przepalony.

WYKOP 6

Warstwa orna

Inwentarz:

1) 5 niecharakterystycznych fragmentów ceramiki KPL, powierzchnia zewnętrzna mączysta, w jednym przypadku zniszczona, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, gładka lub zniszczona, barwy jasnobrunatnej oraz brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego.

2) 4 wyroby krzemienne, w tym: 2 odlupki z krzemienia wołyńskiego; 1 wiórek z krzemienia wołyńskiego; 1 okrucz – krzemień przepalony.

Warstwa kulturowa

Inwentarz:

1) 83 fragmenty ceramiki KPL, w tym: 1 fragment wylewu (tabl. VII: 2) ornamentowany trzema poziomymi, poprzerywanymi liniami wykonanymi techniką bruzdową w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 22) ornamentowany zaokrąglonymi słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie nakrawędnej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 24), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna; 1 fragment wylewu (tabl. VII: 3) ornamentowany słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; 1 fragment ucha (tabl. VII: 8), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. VII: 5), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i miki; 1 fragment dna (tabl. VII: 6), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment ucha, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment brzuśca (tabl. VII: 4) ornamentowany trzema pionowymi, rytymi liniami, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VII: 11) ornamentowany odciskami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy brunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment dna (tabl. VII: 9), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. IV: 23), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy brunatnej, domieszka organiczna oraz tłucznia ceramicznego i kamiennego; 1 fragment dna (tabl. VII: 10), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; 1 fragment wylewu (tabl. VII: 7) ornamentowany poziomą listwą plastyczną z odcisniętymi w niej dołkami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; 2 fragmenty wylewu (tabl. VII: 13) ornamentowane słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy

brunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; 1 fragment wylewu (tabl. VII: 14) ornamentowany słupkami odcisniętymi stempelkiem w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna szorstka, barwy brunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy brunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; 1 fragment wylewu (tabl. VII: 12), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna gładka, barwy brunatnej, domieszka organiczna i tłucznia ceramicznego; pozostałe fragmenty niecharakterystyczne posiadają powierzchnię zewnętrzną mączystą, barwy jasnobrunatnej lub rzadziej brunatnej, powierzchnię wewnętrzną mączystą lub niekiedy szorstką, barwy jasnobrunatnej lub brunatnej, domieszkę tłucznia ceramicznego i niekiedy organiczną.

2) 2 niecharakterystyczne fragmenty ceramiki z epoki brązu.

3) 4 wytwory krzemienne, w tym: 1 odlupek z krzemienia wołyńskiego; 1 odlupek z krzemienia narzutowego; 1 okrucz z krzemienia narzutowego; 1 łuska z krzemienia wołyńskiego.

4) 1 tłuk-rozcieracz (tabl. VIII: 18) z rogowca czekoladowego.

WYKOP 7

Warstwa kulturowa

Inwentarz:

1) 2 fragmenty ceramiki KPL, w tym: 1 fragment wylewu (tabl. VII: 15) ornamentowany poziomą listwą plastyczną z odcisniętymi w niej dołkami palcowymi w strefie podkrawędnej zewnętrznej, powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna szorstka, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego; 1 fragment ucha (tabl. VI: 1), powierzchnia zewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, powierzchnia wewnętrzna mączysta, barwy jasnobrunatnej, domieszka tłucznia ceramicznego.

ANALIZA MATERIAŁU

CERAMIKA

Zdobnictwo

Ceramikę uzyskaną ze stanowiska dekorowano stosując pięć rodzajów technik: odciskania, nacinania, rycia, bruzdową oraz plastyczną. Zanotowano 17 rodzajów elementów zdobniczych. W sumie na ornamentowanych fragmentach zarejestrowano ich 103. Większość z nich występuje w strefie podkrawędnej zewnętrznej naczynia (90), w części brzuścowej 8, oraz w strefie nakrawędnej – 5. Elementów zdobniczych nie zanotowano w strefie podkrawędnej wewnętrznej. Większość z nich została wykonana techniką odciskania (53), plastyczną (36), bruzdową (9), rycia (4) oraz nacinania (1). W dekoracji wykonanej za pomocą odciskania najczęściej występuje stempelek oraz odciski palcowe. Wśród plastycz-

nych elementów zdobniczych najczęściej występuje listwa i tylko w 3 wypadkach guzek. Technika rycia najczęściej wykonywano linie.

Spośród całego zbioru ceramiki 81 fragmentów jest ornamentowanych. Zdobnictwo w ujęciu jakościowym i ilościowym, według A. Kośko i A. Prinke (1977, s. 16–20), przedstawiają tabele 2 i 3.

W analizowanym zbiorze ceramiki wyróżniono 17 rodzajów wątków zdobniczych. W sumie na ornamentowanych fragmentach naczyń zanotowano ich 36. Wśród rodzajów wątków zarejestrowano 11 jednoelementowych rozwiniętych oraz 6 dwuelementowych. Wieloelementowych nie zanotowano. Wątki zdobnicze w znacznej większości są rozmieszczone w strefie podkrawędnej zewnętrznej naczynia (32). Tylko w 4 wypadkach znajdują się w jego części brzuścowej.

Tabela 2

Specyfikacja elementów zdobniczych ceramiki KPL

Symbol elementu zdobniczego	Udział w wątkach			1. Układ na obwodzie naczynia 2. Udział w wątkach rozwiniętych
	pz	b	n	
I	2	3	4	5
A-1	12		3	1. xA-1 – 15 egz., tabl. I: 13, 32; II: 6, 11; III: 4; IV: 2, 4, 16, 22; V: 7, 18, 20; VI: 14, 15; VII: 3 2. xA-1 xA-6[16] – 1 egz., tabl. I: 13 3. dwa fragmenty są zdobione owalnym stempelkiem – tabl. I: 32; IV: 22
A-6	6			1. xA-6 – 6 egz., tabl. I: 16, 20; II: 18; IV: 19; VII: 13, 14
A-6[16]	1			1. xA-6[16] – 1 egz., tabl. I: 13 2. xA-1 xA-6[16] – 1 egz., tabl. I: 13
B-20		1		1. xB-20 – 1 egz., tabl. VI: 9 2. /x/B-20;2 – 1 egz. tabl. VI: 9
E-41[1]	2			1. xE-41[1] – 2 egz., tabl. IV: 13; VI: 6 2. /x/E-41[1];xJ-121:3/x/J-121:3 – 1 egz., tabl. VI: 6
E-60	1	2		1. xE-60 3 egz., tabl. I: 8; V: 21; VI: 19
F-70		1		1. F-70 – 1 egz., tabl. I: 33
G-76	2			1. xG-76 – 2 egz., tabl. VIII: 1, 2
G-81	1			1. xG-81 – 1 egz., tabl. VIII: 5

1	2	3	4	5
J-121	4	1		1. xJ-121 – 5 egz., tabl. II: 4, 16; III: 7; IV: 15; VI: 6 2. xJ-121:2 – 2 egz., tabl. II: 4, 16 xJ-121:3 – 2 egz., tabl. III: 7; IV: 15 /x/E-41[1];xJ-121:3/x/J-121:3 – 1 egz., tabl. VI: 6
M-178	2			1. xM-178 – 2 egz., tabl. IV: 12; VI: 13 2. xM-178:2 – 1 egz., tabl. VI: 13 xM-178:3 – 1 egz., tabl. IV: 12
M-179	8	1		1. xM-179 – 9 egz., tabl. I: 25, 27; II: 3, 9, 12, 13; III: 6; V: 3; VII: 2 2. xM-179:2 – 2 egz., tabl. I: 27; III: 6 xM-179:3 – 1 egz., tabl. II: 3 /x/M-179:2 – 2 egz., tabl. II: 12, 13 /x/M-179:3 – 2 egz., tabl. I: 25; VII: 2 /x/M-179:5 – 1 egz., tabl. V: 3 /x/P-228/x/M-179:3 – 1 egz., tabl. II: 9
M-180	30	1		1. xM-180 – 31 egz., tabl. I: 3, 4, 15, 19, 21, 30; II: 1, 2, 8, 10, 14, 17; III: 5, 10; IV: 3, 6, 8, 21; V: 6, 8, 11, 14, 17, 19, 22; VI: 4, 12; VII: 1, 7, 15; VIII: 7 2. xM-180, xR-236 – 15 egz., tabl. I: 4, 15, 21, 30; II: 1, 10, 14; III: 10; V: 6, 14; VI: 4; VII: 1, 7, 15; VIII: 7 xM-180, xR-236:2 – 1 egz. tabl. V: 22 xR-232 xM-180 – 1 egz., tabl. I: 3
M-188		1		1. xM-188 – 1 egz., tabl. VII: 4 2. xM-188;3 – 1 egz., tabl. VII: 4
P-228			1	1. /x/P-228 – 1 egz., tabl. II: 9 2. /x/P-228/x/M-179:3 – 1 egz., tabl. II: 9
R-232			1	1. xR-232 – 1 egz., tabl. I: 3 2. xR-232 xM-180 – 1 egz., tabl. I: 3
R-236	21			1. xR-236 – 21 egz., tabl. I: 4, 15, 18, 21, 23, 29, 30; II: 1, 10, 14; III: 10; V: 6, 14, 22; VI: 4, 22; VII: 1, 7, 11, 15; VIII: 7 2. xM-180, xR-236 – 15 egz., tabl. I: 4, 15, 21, 30; II: 1, 10, 14; III: 10; V: 6, 14; VI: 4; VII: 1, 7, 15; VIII: 7 xM-180, xR-236:2 – 1 egz. tabl. V: 22

Tabela 3

Specyfikacja wątków zdobniczych ceramiki KPL

Układ elementów w wątkach	Strefa zdobnictwa	
	p/z	b
xA-1 xA-6[16]	1	
/x/B-20;2		1
/x/E-41[1];xJ-121:3/x/J-121:3	1	
xJ-121:2	2	
xJ-121:3	1	1
xM-178:2	1	
xM-178:3	1	
xM-179:2	2	
xM-179:3	1	
/x/M-179:2	2	
/x/M-179:3	2	
/x/M-179:5		1
/x/P-228/x/M-179:3	1	
xM-180, xR-236	15	
xM-180, xR-236:2	1	
xR-232 xM-180	1	
xM-188;3		1
Suma	32	4

Technologia

Analizie technologicznej został poddany oddzielnie materiał z warstwy ornej i z warstwy kulturowej.

Fragmenty naczyń z warstwy ornej zostały zgrupowane w 3 klasy grubości ścianek. Do pierwszej (4–6 mm) należy 11,60% ceramiki, do drugiej (7–10 mm) 64,08%, do trzeciej (11 mm i powyżej) 24,30%. Wyodrębnione zostały typy powierzchni zewnętrznej: mączysta, szorstka, gładka oraz zniszczona (tn. w znacznym stopniu, ponieważ niewiele fragmentów posiada niezniszczoną powierzchnię). Do pierwszego należy 95,74% ceramiki, do drugiego 3,19%, do trzeciego 0,53%, do czwartego 0,53%. Wyróżniono również 4 typy powierzchni wewnętrznej: mączysty, szorstki, gładki oraz zniszczony. Do pierwszego należy 90,60% ceramiki, do drugiego 6,07%, do trzeciego 1,65%, do czwartego 1,65%. Udział jakościowy i ilościowy domieszki przedstawia się następująco: tłuczeń ceramiczny – 79,50%, domieszka organiczna – 22,70%, tłuczeń kamienny – 10,00%, piasek – 2,88%, mika – 0,50%. Wydzielono 3 klasy granulacji domieszki. Pierwsza < 1 mm – 82,45%, druga 1–3 mm – 16,34%, trzecia ponad 3 mm – 0,65%.

Podobnie jak ceramika z warstwy ornej również fragmenty naczyń z warstwy kulturowej zostały ujęte w 3 klasy grubo-

ści ścianek: do pierwszej (4–6 mm) należy 10,06% ceramiki, do drugiej (7–10 mm) 66,44%, do trzeciej (11 mm i powyżej) 23,27%. Wyodrębnione zostały typy powierzchni zewnętrznej: mączysta, szorstka, gładka oraz zniszczona. Do pierwszego należy 86,53% ceramiki, do drugiego 11,27%, do trzeciego 0,91%, do czwartego 1,26%. Wyróżniono również 4 typy powierzchni wewnętrznej: mączysty, szorstki, gładki oraz zniszczony. Do pierwszego należy 78,58% ceramiki, do drugiego 12,55%, do trzeciego 6,95%, do czwartego 1,89%. Udział jakościowy i ilościowy domieszki przedstawia się następująco: domieszka organiczna – 20,85%, tłuczeń ceramiczny – 78,32%, tłuczeń kamienny – 17,13%, piasek – 3,76%, mika – 1,99%. Wydzielono 3 klasy granulacji domieszki. Pierwsza < 1 mm – 77,86%, druga 1–3 mm – 21,11%, trzecia ponad 3 mm – 1,01%.

Morfologia

Spośród wszystkich fragmentów naczyń można wyodrębnić 101 wylewów, 54 den oraz 17 uch. Rozchylone wylewy często zdobione słupkiem lub odciskami grzebyka, czy nieornamentowane należą zapewne do pucharów (tabl. I: 3, 10, 13, 20, 32, 33; II: 15, 18; III: 4, 14; IV: 2, 4, 15, 17, 19, 24; V: 7, 16, 20; VI: 3, 9, 11, 17, 20; VII: 2, 3, 12, 13, 14; VIII: 1, 2, 5). Część wylewów zaliczonych tu do pucharów mogło także należeć do amfor. Niektóre fragmenty to prawdopodobnie pozostałości łukowatych i doniczkowatych mis (tabl. I: 18, 22, 23, 29; II: 1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 13, 16; III: 5, 6, 10; IV: 1, 3, 21, 23; V: 5, 6, 14, 18, 24; VI: 4, 6, 14, 15, 16; VII: 1). Wy-

różnić również można kilka fragmentów naczyń workowatych (tabl. I: 4, 15, 21, 30; II: 14, 17; V: 8, 11, 17, 22; VI: 4; VII: 7, 15; VIII: 7). Nie zarejestrowano pozostałości flasz z kryzą. Większość znalezionych uch to prawdopodobnie pozostałości amfor (tabl. I: 12, II: 20; III: 1, 12, 13; IV: 9; V: 2, 4, 15; VI: 1, 10; VII: 8; VIII: 3), choć niektóre mogły należeć do pucharów. Również pewne wylewy wskazują na pozostałości po amforach (tabl. VI: 19). Spośród den wyróżniono: płynnie przechodzą w brzusec (tabl. I: 2, 6, 11, 14, 24; II: 5; III: 3, 8, 11, 15; IV: 7, 11, 20; V: 12, 13, 25, 26; VI: 21; VII: 5, 6, 9, 10) oraz posiadające mniej lub bardziej wyodrębnioną stopkę (tabl. I: 5, 7; II: 7, 19; III: 2, 16; IV: 14, 18; V: 1; VI: 2, 5, 18; VIII: 6). Ceramikę nienaczyniową reprezentuje 8 prześlików: płaskie (tabl. II: 21; IV: 5; V: 23, 27; VI: 8; VIII: 4), dwustopkowe (tabl. II: 22) oraz miseczkowate (tabl. IV: 10).

KRZEMIENIE

Spośród 109 wyrobów krzemienych 15 to narzędzia, co stanowi 13,76%. Biorąc pod uwagę wszystkie zabytki krzemienne, najczęściej są one wytworzone z krzemienia wołyńskiego (71,55%). Znaczną ilość stanowi krzemień przepalony (8,25%). Kolejno występuje rogowiec czekoladowy (5,55%), narzutowy, czekoladowy i nieokreślony po 3,66%, świeciechowski 1,83%, oraz birczański i jurajski po 0,90%. W strukturze surowcowej narzędzi, krzemień wołyński przeważa w jeszcze większym stopniu. Jego udział wynosi 93,33%, pozostałe 6,67% – to krzemień czekoladowy.

ZAGADNIENIA CHRONOLOGICZNE

Ceramika uzyskana w trakcie badań w Tarnawce 9 jest zniszczona lecz nie w takim stopniu jak materiał KPL z pobliskich stanowisk, badanych w ostatnich latach (Tarnawka 13, Manasterz 7) (R. Zych 2002; 2003). Posiada również znacznie bardziej urozmaiconą ornamentykę, co pozwala na wstępne określenie chronologii, gdyż nie dysponujemy datami radiowęglowymi z tego stanowiska. Odmienna jest również technologia ceramiki. Oprócz typowej dla materiału z tego obszaru domieszki organicznej i tłucznia ceramicznego, zawiera duże ilości domieszki tłuczonego kamienia. Wydaje się to być charakterystyczne wyłącznie dla tego stanowiska.

Odnosząc się do morfologii naczyń, można zauważyć znaczną ilość fragmentów mis, których pojawienie datuje się na fazę wiórecką (T. Wiślański 1979, s. 240). Jednak naj młod-

szym elementem wydaje się być amfora (tabl. VI: 19), którą można datować na fazę BRIV.

Zdobnictwo występujące na ceramice jest znacznie zróżnicowane. Niektóre ornamenty mogły pojawić się już w fazie wczesnowióreckiej. Dotyczy to posługiwanie się ścięciem bruzdowym (T. Wiślański 1979, s. 240). Tego typu zdobnictwo występuje również w fazie późniejszej – BRI (J. Kruk, S. Milisauskas 1983, s. 282). W fazie wióreckiej pojawiają się odciski sznura dwudzielnego, słupki podkreślone zygzakiem oraz wątki ryte (T. Wiślański 1979, s. 240). Starsze elementy zdobnicze mogły jednak trwać przez dłuższy czas. Najmłodszym, datującym elementem jest więc wspomniana powyżej amfora. Stanowisko to prawdopodobnie można określić na późną fazę KPL.

WYKAZ CYTOWANEJ LITERATURY

- Kondracki J.
2000 *Geografia regionalna Polski*, Warszawa.
Kośko A., Prinke A.
1977 *Sierakowo, woj. Bydgoszcz, stan. 8 – osada z fazy II (wczesnowióreckiej) kultury pucharów lejkowatych*, „FAP”, t. 26, s. 247–279.
Kruk J., Milisauskas S.
1983 *Chronologia absolutna osadnictwa neolitycznego z Bronocic, woj. kieleckie*, „APolski”, t. 28, s. 257–312.

- Skiba S.
1995 *Pokrywa glebowa*, [w:] *Karpaty Polskie. Przyroda, człowiek i jego działalność*, red. J. Warszńska, Kraków, s. 69–76.
Wiślański T.
1979 *Kształtowanie się miejscowych kultur rolniczo-hodowlanych. Plemiona kultury pucharów lejkowatych*, [w:] *Prahistoria Ziemi Polskiej. Neolit*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk, s. 165–261.

Zych R.

2002 *Sprawozdanie z badań na stan. 13 w Tarnawce, gm. Markowa, woj. podkarpackie w 2000 roku*, „MSROA”, t. 23, s. 199–206.

2003 *Sprawozdanie z badań wykopaliskowych na stan. 7 w Manasterzu, gm. Jawornik Polski, woj. podkarpackie, w roku 2001*, „MSROA”, t. 24, s. 329–336.

Renata Zych

Fundstelle der Trichterbecherkultur in Tarnawka 9, Gemeinde Markowa, Vorkarpatenwojewództwo

Zusammenfassung

Das Areal der Fundstelle befindet sich am nördlichen Rand des Dynower Vorlandes. Es ist auf der Landzunge am Talabhang des Flusses Tarnawka lokalisiert. Dieses Gebiet bilden Staubböden.

Unter der Ackerschicht hat man in beiden Grabungsschnitten hellbraune Kulturschicht angetroffen, von der Dichte bis 25 cm im Südteil der Grabungsschnitte 1 und 3. Im Grabungsschnitt 2 war sie nur in seinem kleinen Teil von der Nordseite lokalisiert und ihre Dichte erreichte nur ein paar Zentimeter. Im Grabungsschnitt 1, in seinem SE-Teil wurden

Lagerfeuerspuren angetroffen. Ähnliche, aber weniger deutliche Lagerfeuerspuren fand man auch im Grabungsschnitt 3, in seinem mittleren Teil.

Auf dem Fundplatz hat man 1616 Fragmente der Trichterbecher – Keramik und 6 Fragmente aus der Bronzezeit freigelegt. Außer der Keramik fand man noch 109 Feuersteinerzeugnisse. Die Keramik ist stark beschädigt. Sie besitzt aber eine ziemlich vielfältige Ornamentierung. Die Fundstelle ist vermutlich in die späte Phase der Trichterbecherkultur zu datieren.

Рэната Зых

Памятник КВС в Тарнавке 9, гм. Маркова, Подкарпатское воеводство

Резюме

Памятник находится на северном краю Дыновского предгорья. Он занимает мыс на склоне в долине реки Тарнавки. Эта поверхность покрыта пылевой почвой.

Ниже пахотного слоя в обоих раскопах выступил светло-коричневый культурный слой, мощностью до 25 см в южной части раскопа 1 и 3. В раскопе 2 он занимал только незначительную его часть с северной стороны, а его мощность достигала едва несколько сантиметров. В раскопе 1, в его юго-восточной части, зафиксированы

следы кострища. Подобные, но очень слабые остатки кострища, обнаружены также в раскопе 3, в его восточной половине.

На памятнике выявлено 1616 фрагментов керамики КВС и 6 эпохи бронзы. Кроме керамики найдены также кремневые изделия в количестве 109 ед. Керамика очень повреждена. Тем не менее, она содержит довольно разнообразный орнамент. Вероятно, памятник следует датировать поздней фазой КВС.